

Nr 6

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna på driftbudgeten för budgetåret 1967/68 inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

De i detta utlåtande upptagna anslagen har i statsverkspropositionen redovisats inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde. I propositionen nr 21 (bilaga 6) har anslagen upptagits såsom tillhöriga kommun- och samfärdseldepartementet. Sedan utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 29 uttalat sig för en omprövning av vissa departements benämning, har Kungl. Maj:t i kungörelse den 24 februari 1967 (nr 47) om ändring i stadgan den 17 maj 1963 (nr 214) angående statsdepartementen bibehållit benämningen kommunikationsdepartementet. Med anledning härav redovisar utskottet anslagen på sätt som föreslagits i statsverkspropositionen.

DRIFTBUDGETEN

Sjätte huvudtiteln

Vägväsendet

1:o) De lokala vägnämnderna m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 1 (bilaga 8, punkt B 2, s. 20 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1967), vilket innebär en anslagsminskning med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *De lokala vägnämnderna m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

2:o) Reglering av vissa skador inom statens vägverks ämbetsområde. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 3, s. 21), vilket innebär en anslagsökning med 200 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reglering av vissa skador inom sta-*

tens vägverks ämbetsområde för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

3:o) Allmän översikt över beräkningen av väganlagen m. m. Anslagen till vägunderhåll och vägbyggnader. Före behandlingen av de skilda anslagen till vägunderhåll och vägbyggande har Kungl. Maj:t (s. 21—40) lämnat en allmän översikt över beräkningen av väganlagen m. m.

Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning för budgetåret 1967/68 under de skilda väganlagen innebär

att till Vägunderhållet anvisas ett reservationsanslag av 624,5 milj. kr. (punkt B 4, s. 40—42);

att till Vägbyggandet anvisas ett reservationsanslag av 655,3 milj. kr. (punkt B 5, s. 42—44);

att till Bidrag till underhåll av vägar och gator anvisas ett förslagsanslag av 91 milj. kr. (punkt B 6, s. 44 och 45);

att till Bidrag till byggande av vägar och gator anvisas ett reservationsanslag av 270 milj. kr. (punkt B 7, s. 45 och 46);

att till Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m. anvisas ett reservationsanslag av 46,5 milj. kr. (punkt B 8, s. 46 och 47) och att under budgetåret 1967/68 statlig lånegaranti för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar beviljas intill ett belopp av 100 000 kr.;

samt att till Bidrag till byggande av enskilda vägar anvisas ett reservationsanslag av 20 milj. kr. (punkt B 9, s. 47 och 48).

Kungl. Maj:ts förslag innebär att de nuvarande anslagen till byggande av riksvägar, byggande av länsvägar, byggande av ödebygdsvägar samt byggande av storbroar inte längre uppförs på riksstaten utan ersätts av anslaget Vägbyggandet. Den föreslagna medelsanvisningen under anslaget till vägunderhållet innebär en uppräkningsmedel med 97,5 milj. kr., varav 52,5 milj. kr. för vissa av statens vägverks personalkostnader, vilka tidigare belastat särskilda anslag till avlöningar och omkostnader men som i fortsättningen avses utgå från anslagen till vägunderhållet resp. till vägbyggandet. Förslaget till medelsanvisning under anslaget till vägbyggandet innebär i förhållande till de på riksstaten för innevarande budgetår uppförda väg- och brobyggnadsanslagen en anslagsuppräkningsmedel med 45,3 milj. kr., vilken hänförs till personalkostnader som tidigare belastat särskilda anslag till avlöningar och omkostnader. I fråga om anslagen till bidrag till underhåll av vägar och gator samt bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m. innebär Kungl. Maj:ts förslag anslagsuppräkningsmedel av 4,0 milj. kr. för vardera anslaget.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av

herr *Strandberg m. fl.* (I: 295) och den andra inom andra kammaren av herrar *Bengtson* i Solna och *Hedin* (II: 373), i vilka hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en allsidig och förut-sättningslös utredning, på sätt som i motionerna närmare anges, om väg-väsendets framtida finansiering — lånefinansiering respektive avgiftsfinan-siering — vad avser starkt kapitalkrävande anläggningar, såsom motorvägar och storbroar, antingen inom pågående utredningars ram eller som en ny utredning;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Axel Andersson m. fl.* (I: 527) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Umeå *m. fl.* (II: 675), i vilka föreslagits att riksdagen måtte besluta reservera av vägbyggnadsanslaget 50 milj. kr. och av väg-
underhållsanslaget 25 milj. kr. för Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Jämtlands, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om en utredning ge-
nom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för en kartläggning om behovet av förstärkning av vägnätet för att möta de väntade tyngre transportererna av skogsråvara;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Ferdinand Nilsson* och *Torsten Andersson* (I: 537) och den andra inom andra kammaren av herr *Svensson* i Vä *m. fl.* (II: 680), i vilka före-slagits 1. att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om ut-redning och förslag avseende att den förbättrade vägstandard som motoris-mens utveckling erfordrar måtte på ett mera rättvist sätt komma hela det vägnät till godo som nu i alltmer ökad omfattning betjänar motorismens behov för person- och varutrafik inklusive de tunga transportererna; 2. att därvid måtte åsyftas att åstadkomma likställighet mellan landsbygdens och stadssamhällellenas bidragsprocent under skäligt hänsynstagande till väg-hållarnas skattekraft; 3. att i avvaktan på ytterligare åtgärder städernas och de stadsliknande samhällenas bidragsprocent vid vägbyggen måtte sän-kas med hälften av vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ifrågasatt, dvs. utgå med 90 eller 80 procent, ävensom att i samband härmed anslaget här-för sänkes från 270 milj. kr. till 263 milj. kr.; 4. att anslagen för bidrag till underhåll och byggande av enskilda vägar på landsbygden i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag höjes till respektive 48,5 milj. kr. och 25 milj. kr. varjämte anslag till byggande av tätortsvägar (typ C) utan-för stadsplanerad mark avseende större byggnadsgator m. m. måtte över-föras att utgå av anslaget till vägföretag i städer och stadsliknande samhäl-len, vartill nu högre bidrag erhålles;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Fälldin* och *Sundin* (I: 531) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Kårby *m. fl.* (II: 672), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala nödvändigheten av att vid budget-1* — *Bihang till riksdagens protokoll 1967. 6 saml. Nr 6*

arbetet i Kungl. Maj:ts kansli inför budgetåret 1968/69 utrymme skapas för en kraftig ökning i vägupprustningen i enlighet med syftet i gällande vägplan;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sveningsson* (I: 540) och den andra inom andra kammaren av herrar *Bengtson* i Solna och *Nilsson* i Agnäs (II: 665), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta *att* avvisa förslaget om att för andra hälften av budgetåret 1967/68 anvisa sammanlagt 32,9 milj. kr. för avlöningar m. m. på reservationsanslag för underhåll och vägbyggande för att i stället disponera dessa medel jämte ytterligare 14 milj. kr. till reell förstärkning av dessa anslag ävensom bidra till gatubyggandet, därvid förstärkningen om inalles 46,9 milj. kr. disponeras så, att vägunderhållet erhåller 13,3 milj. kr., vägbyggandet 18,6 milj. kr. och bidraget till gatubyggandet ökar med 15 milj. kr.; *att* till vägunderhållet anvisa ett reservationsanslag av 620,15 milj. kr.; *att* till vägbyggandet anvisa ett reservationsanslag av 658,65 milj. kr. *samt att* till bidrag till byggande av gator och vägar anvisa ett anslag av 285 milj. kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lidgard* och fru *Diesen* (I: 534) och den andra inom andra kammaren av herr *Bengtson* i Solna *m. fl.* (II: 666), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att ställa erforderliga medel till förfogande för utbyggnad av tunnelbanor och vägar i stockholmsregionen, i enlighet med tidigare ingången principöverenskommelse;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Schött* och *Arvidson* (I: 294) och den andra inom andra kammaren av herrar *Hedin* och *Bengtson* i Solna (II: 376), i vilka hemställts att riksdagen i samband med behandlingen av sjätte huvudtitelns anslag till vägbyggandet och bidrag till gatubyggandet måtte uttala sig för ökad användning av ljusa beläggningar och uppdraga åt Kungl. Maj:t att till berörda vägmyndigheter lämna erforderliga anvisningar;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Yngve Nilsson* (I: 410) och den andra inom andra kammaren av herrar *Bengtson* i Solna och *Åkerlind* (II: 374), i vilka hemställts att riksdagen beslutar uppdraga åt Kungl. Maj:t att vidtaga sådana åtgärder att rostskadorna på bilarna genom spridning av salt eller andra frätande ämnen på vägarna om möjligt förhindras;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Åkesson* och *Skårman* (I: 142) och den andra inom andra kammaren av herr *Hamrin* i Kalmar *m. fl.* (II: 179), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att väg- och vattenbyggnadsverket får i uppdrag att vid större vägar samt vid ödemarksvägar dels uppsätta skyltar med uppgift om närmaste hjälptelefon, dels se till att hjälptelefoner uppsättes där så anses erforderligt;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Tistad* och *Hermansson* (I: 210) och den andra inom andra kammaren av herr *Berndtsson m. fl.* (II: 267), i vilka hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en överarbetning av bestämmelserna om bidrag till väghållning och vägunderhåll ävensom av statsbidragsgivningen till enskilda vägar i syfte att åstadkomma den i motionen begärda vidgade tillämpningen av bidragsgivningen;

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Gustafsson* i Stenkyrka och *Franzén* i Träkumla väckt motion (II: 375), vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att skyndsamt utredning vidtages syftande till att det nuvarande enskilda vägunderhållet m. m. samordnas med den statliga vägförvaltningen.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna I: 295, II: 675, I: 537, II: 672, II: 665 II: 666, II: 376, II: 374, II: 179, II: 267 och II: 375.

Utskottet. I sina pctita för nästa budgetår har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen bl. a. lämnat en redogörelse för vägtrafikens utveckling och vägarnas standard samt kostnadsutvecklingen m. m. inom vägunderhållet. Med ledning av uppgifter som erhållits under arbetet med revideringen av flerårs- och fördelningsplanerna har vidare de aktuella underhålls- och investeringsbehoven för det allmänna vägnätet och städernas statsbidragsberättigade vägar och gator redovisats. Mot bakgrund härav har styrelsen för nästa budgetår hemställt om en medelsanvisning av 585 milj. kr. för det statliga vägunderhållet och 670 milj. kr. för den ordinarie statliga väg- och brobyggnadsverksamheten samt 91 resp. 335 milj. kr. för underhåll och byggande av städernas statsbidragsberättigade leder. För bidrag till den enskilda väghållningen har begärts 48,5 milj. kr. avseende underhållet och 25 milj. kr. avseende byggnadsverksamheten.

Departementschefen redogör inledningsvis för det faktiska utfallet — avseende såväl ordinarie investeringar som beredskapsarbeten — av investeringarna inom väg- och gatubyggandet under femårsperioden 1961—1965 samt beräknade utgifter för åren 1966—1967. Härvid framhålls bl. a. att ca 1 100 km vägar och gator inom städernas områden — utgörande främst genom- och förbifartsleder av delvis motorvägsstandard — övertagits av staten den 1 januari 1961, vilket innebär att betydande belopp för byggande avlastas städernas bidragsanslag. I statsrådsprotokollet lämnas också uppgifter om det faktiska utfallet av automobilskattemedlens specialbudget för budgetåren 1960/61—1965/66 exkl. inkomster och utgifter med anledning av högertrafiken.

För nästa budgetår hör enligt departementschefen anslagstilldelningen för väg- och gatubyggandet bibehållas på nuvarande höga nivå men med hänsyn till det samhällsekonomiska läget inte ytterligare ökas. I anslut-

ning härtill erinras bl. a. om beredskapsarbetenas omfattning samt om att bruttoinvesteringarna i vägar och gator under en lång följd av år ökat i snabbare takt än de totala bruttoinvesteringarna i landet. Samtidigt har, enligt vissa av långtidsutredningen gjorda bedömningar, arbetsproduktiviteten inom väg- och gatubyggandet ökat med ca 5 % i medeltal per år och med en tendens till stegring av takten sedan 1957/58 till storleksordningen 6 å 7 % per år.

Efter att vidare ha anfört vissa synpunkter på investeringsmedlens användning föreslår departementschefen att den nuvarande formen för anslag till den statliga väg- och brobyggnadsverksamheten slopas fr. o. m. budgetåret 1967/68 och att i stället ett nytt anslag med rubriken Vägbyggandet förs upp på riksstaten. Under detta anslag avses på motsvarande sätt som för investeringsanslagen på kapitalbudgeten skola redovisas objektgrupper motsvarande de nuvarande anslagen Byggande av riksvägar, Byggande av länsvägar, Byggande av ödebygdsvägar och Byggande av storbroar. Anslaget avses vara reservationsanslag och skall i sin helhet avräknas mot automobilskattemedlen. Eventuella reservationer under de nuvarande anslagen överförs till det nya anslaget den 1 juli 1968.

I enlighet med ett av väg- och vattenbyggnadsverket framlagt förslag föreslås också att medel till avlöningar och omkostnader för viss del av vägverkets personal beräknas under anslagen till den statliga väghållningen. För sådana löner och omkostnader beräknas för perioden 1 juli 1967—31 december 1968 52,5 milj. kr. under anslaget till vägunderhållet och 45,3 milj. kr. under anslaget till vägbyggandet. För kalenderåret 1968 beräknas därvid medelsbehovet till 35,3 milj. kr. resp. 30,5 milj. kr. På andra hälften av kalenderåret 1967 beräknas falla 17,2 milj. kr. resp. 14,8 milj. kr. Ramarna för medelsförbrukningen under 1967 höjs med senast angivna belopp och beräknas sålunda till 544 milj. kr. för vägunderhållet och 625 milj. kr. för den ordinarie statliga väg- och brobyggnadsverksamheten.

Anslaget till det statliga vägunderhållet föreslås för nästa budgetår skola höjas med 45 milj. kr. samt härutöver med 52,5 milj. kr. för förenämnda administrationskostnader till 624,5 milj. kr. Medelsförbrukningen under anslaget beräknas för nästa kalenderår till 607 milj. kr. Anslaget till vägbyggandet tas upp med 655,3 milj. kr., varav 45,3 milj. kr. hänför sig till den ändrade anslagstekniken. Medelsförbrukningen för kalenderåret 1968 beräknas till 640 milj. kr.

Såsom tidigare varit fallet beträffande byggnadsanslagen förutsätts det få ankomma på Kungl. Maj:t att därest arbetsmarknadsläget så medger eller påkallar bemyndiga vägverket att utöka underhålls- och byggnadsverksamheten utöver angivna medelsomslutning av 607 milj. kr. resp. 640 milj. kr. genom att under budgetåret i förväg ta i anspråk erforderliga belopp av de medel på de kalenderårsberäknade anslagen som är anvisade för verksamheten under andra halvåret 1968. En minskning av verksam-

heten skall också kunna ske om så erfordras från arbetsmarknadssynpunkt.

Underhållsanslaget för den kommunala väghållningen beräknas i enlighet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag till 91 milj. kr. För bidrag till byggande av vägar och gator föreslås en medelsomslutning om 270 milj. kr. och en anslagsanvisning av samma storlek.

Anslagen för bidrag till underhåll och byggande av enskilda vägar tas upp med 46,5 resp. 20 milj. kr.

För administration och diverse ändamål beräknas — inklusive vissa anslag under andra, åttonde, nionde, elfte och tolfte huvudtitlarna — sammanlagt 616,9 milj. kr. Det totalbelopp, som avses skola täckas av automobilskattemedlen, skulle enligt beräkningarna därmed uppgå till $(624,5 + 655,3 + 91,0 + 270,0 + 66,5 + 616,9) = 2\,324,2$ milj. kr. I förhållande till motsvarande på riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslag innebär detta en ökning med 39,1 milj. kr. Då inkomsterna (inklusive trafikomläggningsskatten) av automobilskattemedlen beräknas till 2 712,5 milj. kr. skulle överskottet på vägväsendets specialbudget, vilket per den 30 juni 1966 uppgick till ca 652 milj. kr., komma att under budgetåret ökas med ca 388 milj. kr.

Den av departementschefen föreslagna anslagsomläggningen innebär enligt utskottets uppfattning påtagliga fördelar ur anslagstekniska och praktiska synpunkter och tillstyrks därför av utskottet liksom beräkandet av vissa medel för avlöningar och omkostnader under anslagen till den statliga väghållningen. Utskottet vill också understryka angelägenheten av att anslagstilldelningen för väg- och gatubyggandet även fortsättningsvis hålls på en hög nivå samt att vägbyggnadsverksamheten i första hand inriktas på de delar av vägnätet som är av särskild betydelse för näringslivets transporter.

Vid sin prövning av frågorna om anslagens storlek har utskottet funnit medelsanvisningen till vägunderhållet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag böra tas upp med 624,5 milj. kr. samt medelsförbrukningen under nästa kalenderår till 607 milj. kr., vilket såsom förut nämnts innebär en reell ökning med 45 milj. kr. i förhållande till innevarande år. Härav följer att utskottet inte kan tillstyrka att — på sätt i motionerna I: 540 och II: 665 föreslagits — ändringar görs i den av departementschefen förordade anslagstekniken jämte medelsberäkningen samt att förevarande anslag i stället beräknas till 620,15 milj. kr.

Anslaget till det statliga vägbyggnandet anser utskottet, likaledes i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, böra tas upp med 655,3 milj. kr., varvid för kalenderåret 1968 förutsätts en medelsförbrukning av 640 milj. kr. Detta innebär — därest hänsyn tas till den nya anslagstekniken — en i förhållande till innevarande år oförändrad omslutning av investeringsverk-
2* — *Bihang till riksdagens protokoll 1967. 6 saml. Nr 6*

samheten. Av utskottets ställningstagande följer att det i motionerna I: 540 och II: 665 framställda yrkandet om en medelsanvisning till förevarande ändamål om 658,65 milj. kr. avstyrks.

Även anslaget till bidrag till byggande av vägar och gator bör enligt utskottets mening tas upp med av Kungl. Maj:t beräknat belopp, dvs. 270 milj. kr. Utskottet avstyrker följaktligen det i motionerna I: 540 och II: 665 framförda förslaget om en höjning av anslaget till 285 milj. kr.

Ej heller kan utskottet tillstyrka att i enlighet med yrkanden i motionerna I: 537 och II: 680 bidragsprocenten till städernas väg- och gatubyggande sänks och att anslaget för ändamålet minskas till 263 milj. kr. Det i motionerna framlagda förslaget att en viss kategori av de enskilda vägarna anslagsmässigt förs över till städernas bidragsberättigade vägar och gator avstyrks jämväl.

Kungl. Maj:ts förslag att till bidrag till underhåll och byggande av enskilda vägar anslag anvisas med 46,5 milj. kr. resp. 20 milj. kr. finner sig utskottet också böra godta. Den i motionerna I: 537 och II: 680 föreslagna höjningen av anslagen till 48,5 resp. 25 milj. kr. avstyrks alltså.

I de båda sistnämnda motionerna har vidare hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär utredning och förslag, syftande till att den förbättrade vägstandard som motorismens utveckling kräver måtte på ett mera rättvist sätt komma hela det vägnät till godo som nu i alltmer ökad omfattning betjänar motorismens behov för person- och varutrafik m. m. samt att därvid bl. a. likvärdighet eftersträvas mellan landsbygden och stadssamhällellenas bidragsprocent. I anledning härav må erinras om att det i de direktiv, som meddelats den 1964 tillsatta vägplaneutredningen bl. a. framhållits vara av grundläggande betydelse att de resurser, som vårt land totalt kan sätta in på väg- och gatuhållningen, från alla synpunkter fördelas så riktigt som möjligt. Det förutsätts därför att utredningen utarbetar en totalplan över utbyggnadsbehoven som innefattar de allmänna vägarna på landsbygden och de statsbidragsberättigade vägarna och gatorna i städerna. Jämväl i fråga om de statsbidragsberättigade enskilda vägarna på landsbygden bör utredningen enligt direktiven i grova drag söka ange utbyggnadsbehoven. Med beaktande av de sålunda meddelade direktivens innebörd kan utskottet inte finna det motiverat att från riksdagens sida begära en särskild översyn av det slag motionärerna yrkat och avstyrker därför motionerna även i denna del.

De av Kungl. Maj:t i övrigt framlagda anslagsberäkningarna har inte gett utskottet anledning till erinran liksom ej heller vad departementschefen i samband därmed anfört och förordat. Detta innebär bl. a. att utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag att — på samma sätt som skett för innevarande budgetår — 40 milj. kr. av vägbyggnadsanslaget och 20 milj. kr. av vägunderhållsanslaget disponeras för arbeten inom Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Vid dispositionen av dessa anslagsmedel skall liksom tidigare arbetsmarknadspolitiska synpunkter beaktas.

Av det anförda följer att utskottet inte kan biträda yrkandet i motionerna I: 527 och II: 675 att förenämnda belopp om 40 resp. 20 milj. kr. höjs till 50 resp. 25 milj. kr. I motionerna har också yrkats att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär utredning genom väg- och vattenbyggnadsverkets försorg för en kartläggning av behovet rörande förstärkning av vägnätet för att möta de väntade tyngre transporterna av skogsråvara. Då utredningar av detta slag torde ingå i den utrednings- och planeringsverksamhet som väg- och vattenbyggnadsverket i nära kontakt med vederbörande myndigheter och organisationer m. m. fortlöpande bedriver i syfte att erhålla underlag för bedömningar av verkets investeringsverksamhet finner emellertid utskottet inte anledning föreligga att från riksdagens sida göra en särskild framställning i ämnet. Motionerna avstyrkes därför även i denna del.

I motionerna I: 531 och II: 672 har yrkats att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar nödvändigheten av att vid budgetarbetet i Kungl. Maj:ts kansli inför budgetåret 1968/69 utrymme skapas för en kraftig ökning i vägupprustningen i enlighet med syftet i gällande vägplan. En sådan ökning måste enligt motionärerna förverkligas skyndsamt och garanteras redan vid förenämnda budgetarbete.

Då utskottet av skilda skäl inte funnit sig böra tillstyrka att ett sådant särskilt uttalande görs från riksdagens sida avstyrks ifrågakvarande motioner.

I motionerna I: 295 och II: 373 har hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär en allsidig och förutsättningslös utredning på sätt i motionerna närmare anges om vägväsendets framtida finansiering — lånefinansiering respektive avgiftsfinansiering — i vad avser starkt kapitalkrävande anläggningar, såsom motorvägar och storbroar, antingen inom pågående utredningars ram eller som en ny utredning.

Senast vid fjolårets riksdag avvisades motioner i samma syfte, varvid bl. a. hänvisades till riksdagens tidigare ställningstagande i ämnet och vissa pågående utredningar rörande vägtrafikbeskattningen m. m. Med erinran härom och under hänvisning till vad utskottet i samband därmed anförde avstyrker utskottet även de nu aktuella motionerna.

Vidkommande det i motionen II: 375 framställda yrkandet att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär en skyndsamt utredning — syftande till att det nuvarande enskilda vägunderhållet m. m. samordnas med det statliga — må erinras om de avsevärda förbättringar i bidragsgivningen till enskilda vägar som på grundval av en av 1960 års vägsakkunniga verkställd utredning i ämnet genomfördes vid 1963 års riksdag. I anslutning till nämnda beslut prövades även de i förevarande motion berörda frågorna om en samordning i skilda hänseenden av den enskilda väghållningen med den statliga samt frågan om kommunernas handhavande av den enskilda väghållningen.

Utskottet finner med hänsyn bl. a. härtill skäl ej föreligga att från riksdagens sida begära ny utredning i ämnet och avstyrker därför motionen i fråga.

I motionerna I: 534 och II: 666 har hemställts att riksdagen beslutar att ställa erforderliga medel till förfogande för utbyggnad av tunnelbanor och vägar i stockholmsregionen i enlighet med tidigare ingången principöverenskommelse. I anledning härav må erinras om de uttalanden som av utskottet (SU nr 6 p. 9) gjordes vid 1965 års riksdag beträffande nämnda utbyggnad. Utskottet framhöll sålunda att utgångspunkten vid bedömningen av bidragsfrågan i princip måste vara att statsbidragen till byggande av tunnelbanor skulle rymmas inom ramen för en eljest normal ökning av gatu- och väganslagen till regionen. Utvidgningen av tillämpningsområdet för bidragsgivningen avsåg sålunda inte i och för sig medföra en ökning i den totala medelstilledningen av automobilskattemedel utan att öppna möjligheter för en alternativ användning av bidragsmedel i vad avsåg byggande av tunnelbanor och yttrafikleder. Frihet skulle alltså föreligga att i princip välja det alternativ, som ur samhällsekonomiska och trafikekonomiska synpunkter bedömdes som den fördelaktigaste lösningen. Medelstilledningen för väg- och gatubyggnader inom andra delar av landet fick följaktligen ej heller påverkas i negativ riktning.

Utskottet är alltså av samma uppfattning i dessa frågor och finner sig med beaktande bl. a. av det anförda inte kunna biträda motionärernas yrkande.

Vidkommande vissa andra motionsledes väckta frågor får utskottet anföra följande.

I motionerna I: 294 och II: 376 har hemställts att riksdagen uttalar sig för ökad användning av ljusa beläggningar och uppdrager åt Kungl. Maj:t att till berörda vägmyndigheter lämna erforderliga anvisningar. Enligt vad utskottet erfarit har väg- och vattenbyggnadsverket redan uppmärksammat de av motionärerna aktualiserade förhållandena och även vidtagit vissa åtgärder i anledning härav. Med hänsyn härtill och då utskottet vidare förutsätter att verket noggrant följer utvecklingen på området synes någon särskild framställning i ämnet från riksdagens sida ej påkallad, varför motionerna avstyrks.

I motionerna I: 410 och II: 374 har hemställts att riksdagen beslutar att åt Kungl. Maj:t uppdraga att vidta sådana åtgärder att rostskadorna på bilarna genom spridning av salt eller andra frätande ämnen på vägarna om möjligt förhindras. Även utskottet finner sådana åtgärder i och för sig angelägna. Såsom utskottet i sitt utlåtande nr 6 till 1963 års riksdag i anledning av då väckta motioner i ämnet framhöll är emellertid användningen av salt i halkbekämpande syfte främst betingad av trafiksäkerhetsskäl och sammanhänger dessutom med frågor av sådan teknisk natur att det torde få an-

komma på väg- och vattenbyggnadsverket att pröva desamma samt vidtaga eventuellt erforderliga åtgärder. Verket har också bedrivit viss försöks- och undersökningsverksamhet på området samt förklarat sig fortlöpande följa frågan i samråd med bl. a. statens väginstitut och korrosionsinstitutet. Utskottet finner med beaktande av det anförda någon särskild åtgärd från riksdagens sida ej påkallad och avstyrker därför motionerna.

I motionerna I: 142 och II: 179 har hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att väg- och vattenbyggnadsverket får i uppdrag att vid större vägar samt vid ödemarksvägar dels uppsätta skyltar med uppgift om närmaste hjälptelefon, dels se till att hjälptelefoner uppsätts där så anses erforderligt. Vad motionärerna i samband därmed anført finner utskottet i och för sig värt beaktande. Enligt vad utskottet erfarit är dock inom väg- och vattenbyggnadsverket härmed sammanhängande spörsmål sedan någon tid under övertvägande. Utskottet anser sig vidare kunna utgå från att verket vidtar lämpliga åtgärder i syfte att söka ernå en tillfredsställande lösning av frågan och finner därför någon särskild framställning i ämnet från riksdagens sida ej påkallad. Under hänvisning härtill avstyrks motionerna i fråga.

Slutligen har i motionerna I: 210 och II: 267 hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om en överarbetning av bestämmelserna av bidrag till väghållning och vägunderhåll ävensom av statsbidragsgivningen till enskilda vägar i syfte bl. a. att ordnandet av uppställnings- eller parkeringsplatser i vissa fall bör jämsställas med allmän väg. Utskottet vill i anledning härav erinra om att bl. a. frågan härom f. n. utreds av 1960 års vägsakkunniga, vilka enligt uppgift i årets riksdagsberättelse beräknas slutföra sitt arbete under innevarande år. I avvaktan härpå finner utskottet någon särskild åtgärd i ämnet från riksdagens sida ej motiverad och avstyrker därför dessa motioner.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 540 och II: 665, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Vägunderhållet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 624 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 540 och II: 665, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Vägbyggandet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 655 300 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

III. att riksdagen må till *Bidrag till underhåll av vägar och gator* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 91 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

IV. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 537 och II: 680 ävensom I: 540 och II: 665, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till byggande av vägar och gator* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 270 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

V. att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 537 och II: 680, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 46 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

b) medge att under budgetåret 1967/68 statlig lånegaranti för lån avseende inköp av vägunderhållsmaskiner för vissa enskilda vägar beviljas intill ett belopp av 100 000 kr.;

VI. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 537 och II: 680, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

VII. att motionerna I: 537 och II: 680, i den mån de icke berörts under punkterna IV.—VI. icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VIII. att motionerna I: 527 och II: 675, såvitt de avser medelsförbrukningen under anslagen till vägunderhållet och vägbyggandet, icke må av riksdagen bifallas;

IX. att motionerna I: 527 och II: 675, såvitt de avser skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

X. att motionerna I: 531 och II: 672 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

XI. att motionerna I: 295 och II: 373 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

XII. att motionen II: 375 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

XIII. att motionerna I: 534 och II: 666 icke må av riksdagen bifallas;

XIV. att motionerna I: 294 och II: 376 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

XV. att motionerna I: 410 och II: 374 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

XVI. att motionerna I: 142 och II: 179 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

XVII. att motionerna I: 210 och II: 267 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

4:o) **Kostnader för övergång till högertrafik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 10, s. 48—51), vilket innebär en anslagsminskning med 24 milj. kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för övergång till högertrafik* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 196 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

5:o) **Utredningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 11, s. 51—53), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utredningar m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 1 225 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

6:o) **Avsättning till statens automobilskattemedelsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 12, s. 53), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avsättning till statens automobilskattemedelsfond* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Trafiksäkerhet

7:o) **Registrering av motorfordon.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 2, s. 54 och 55), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Registrering av motorfordon* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

8:o) **Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 3, s. 55 och 56), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder vid järnvägs korsningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 6 500 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

9:o) **Trafiksäkerhetsforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 4, s. 56—58), vilket innebär en anslagshöjning med 276 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Trafiksäkerhetsforskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 2 181 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

10:o) **Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 5, s. 58—60), vilket innebär en anslagsökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 2 000 000 kr., att avräknas mot automobilskatte-medlen.

Sjöfart

11:o) **Allmän översikt över beräkningen av anslagen till sjöfartsverket m. m. Anslagen till sjöfartsverkets verksamhet.** Före behandlingen av de skilda anslagen till sjöfartsverket har Kungl. Maj:t (s. 61—79) lämnat en allmän översikt över utvecklingen inom sjöfarten m. m. samt beräkningen av anslagen till sjöfartsverket.

Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning för budgetåret 1967/68 under de skilda anslagen till sjöfartsverket innebär

att till Sjöfartsstyrelsen: Förvaltningskostnader anvisas ett förslagsanslag av 4 462 000 kr. (punkt D 1., s. 79—81);

att till Fartygsinspektion m. m. anvisas ett förslagsanslag av 4 132 000 kr. (punkt D 2., s. 81 och 82);

att till Sjösäkerhet anvisas ett förslagsanslag av 60 657 000 kr. (punkt D 3., s. 82—84);

att till Sjömätning m. m. anvisas ett förslagsanslag av 6 982 000 kr. (punkt D 4., s. 84 och 85);

att till Isbrytning anvisas ett förslagsanslag av 17 000 000 kr. (punkt D 5., s. 85);

att till Underskott vid vissa statliga hamnar och farleder anvisas ett förslagsanslag av 1 000 kr. (punkt D 6., s. 86 och 87);

att till Bidrag till fiskehamnar m. m. anvisas ett reservationsanslag av 1 000 kr. (punkt D 7., s. 86);

samt att till Bidrag till småbåtshamnar m. m. anvisas ett reservationsanslag av 4 207 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Härjämte har Kungl. Maj:t under anslaget till sjösäkerhet hemställt om bemyndigande att vidta de övergångsanordningar som erfordras i anledning av rationaliseringsåtgärderna inom sjösäkerhet.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Helge Karlsson* (I: 533) och den andra inom andra kammaren av herr *Levin m. fl.* (II: 676), i vilka hemställts att till byggande av fiskehamnar under budgetåret 1967/68 får disponeras 2 000 000 kr. av de reserverade medel som finnes under rubriken byggande av fiskehamnar m. m.;

dels ock en inom andra kammaren av herr Wiklund i Stockholm väckt motion (II: 123), vari hemstälts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om åtgärder och förslag till 1968 års riksdag om ökat stöd till anläggningar för båtsport m. m. i enlighet med 1962 års fritidsutrednings framlagda förslag.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 676 och II: 123.

Utskottet. Beträffande verksamheten inom sjöfartsverkets centrala förvaltning erinras i statsrådsprotokollet om det nya anslags- och redovisnings-system för verkets del, som i enlighet med fjolårets riksdagsbeslut införts fr. o. m. budgetåret 1966/67. Systemet innebär bl. a. att sjöfartsverkets verksamhetsområde indelats i s. k. aktiviteter, nämligen sjöfartsverkets centrala förvaltning, fartygsinspektion m. m., sjösäkerhet, sjömätning m. m., isbrytning samt drift av statliga hamnar och farleder. Varje aktivitet motsvaras av ett anslag på driftbudgeten, på vilken även uppförts anslag till bidrag till fiskehamnar och småbåtshamnar m. m. Samtidigt har på kapitalbudgeten inrättats en sjöfartsverkets fond, där för stadigvarande bruk avsedda anläggningar, fartyg, båtar, utrustning m. m. skall redovisas.

Sjöfartsstyrelsen har för nästa budgetår föreslagit en medelsanvisning om sammanlagt 127 milj. kr., varav 87,3 milj. kr. avser driftbudgeten och 39,7 milj. kr. avser kapitalbudgeten. Härutöver har styrelsen, i avvaktan på att arbetet med invärderingen av tillgångarna på sjöfartsverkets fond skall slutföras, preliminärt beräknat kostnaderna för ränta och amortering på sådan materiel som bör föras upp under fonden till 18,7 milj. kr.

I propositionen redogöres även för televerkets framställning om ersättning för vissa radiotjänster åt sjöfarten. Televerket föreslår att för ändamålet anvisas ett anslag av 600 000 kr. för budgetåret 1967/68.

Departementschefens ställningstaganden till sjöfartsverkets förslag under driftbudgeten innebär en medelsanvisning av 97,4 milj. kr. Härutöver föreslås på kapitalbudgeten under sjöfartsverkets fond ett belopp av 18,9 milj. kr. Sammanlagt föreslås sålunda för sjöfartsverket anslag om 116,3 milj. kr., innebärande en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 26,7 milj. kr. Vid anslagsberäkningen har departementschefen även beräknat medel för ersättning till televerket för vissa radiotjänster åt sjöfarten i enlighet med televerkets framställning. Beloppet har fördelats med hälften på ettvarrt av anslagen till sjöfartsstyrelsens förvaltningskostnader och sjösäkerhet.

Enligt departementschefen kan nettouppbörden i sjöfartsverkets verksamhet för budgetåret 1967/68 beräknas till sammanlagt ca 73 milj. kr. Härutöver beräknas sjöfartsverkets fond tillföra staten inkomster om sammanlagt ca 9,1 milj. kr. Då statens utgifter för sjöfartsverket över driftbudgeten för nästa budgetår enligt departementschefens förslag uppgår till 97,4 milj. kr., varav 4,2 milj. kr. avräknas mot automobilskattemedlen, kan sta-

tens nettoutgifter för sjöfartsverket under budgetåret beräknas till drygt 11 milj. kr.

Vid sina anslagsberäkningar tar departementschefen för sjöfartsstyrelsens förvaltningskostnader — under hänvisning bl. a. till pågående utredning rörande styrelsens organisation — upp ett belopp om 4 462 000 kr., vilket medger en viss förstärkning av personalen på kanslibyrån.

Anslaget till fartygsinspektion m. m. tas upp med 4 132 000 kr. innebärande en i stort sett oförändrad omfattning av verksamheten under nästa budgetår.

För sjösäkerheten beräknas ett anslag om 60 657 000 kr. I anslutning här till understryker departementschefen angelägenheten av att lotsväsendets struktur och omfattning så snabbt som möjligt anpassas till de nya krav som utvecklingen medför. Vidare erinras om de besparingsmöjligheter som enligt lotsorganisationsutredningen härvid f. n. föreligger. Antalet anställda anses därför böra snarast begränsas till vad som bedöms erforderligt för en rationellt bedriven verksamhet. Vissa åtgärder kommer i anledning härav att vidtas i samråd med bl. a. arbetsmarknadsverket för att bereda övertalig personal annan sysselsättning inom statlig eller enskild verksamhet.

Anslaget till sjömätning tas upp med 6 982 000 kr. och anslaget till isbrytning med 17 000 000 kr., i samband varmed erinras om att frågan om anskaffande av en ny statsisbrytare behandlas under investeringsanslaget till sjöfartsverkets fond.

För underskott vid vissa statliga hamnar och farleder beräknas ett formellt belopp om 1 000 kr. De hamnar och farleder, vilkas eventuella underskott skall täckas från detta anslag, avses bli invärderade på sjöfartsverkets fond i enlighet med tidigare uppdragna riktlinjer för det nya redovisnings-systemet för verket. Slutlig ställning till hur stor del av det investerade kapitalet som skall förräntas och avskrivs anses böra tas i samband med att Kungl. Maj:t sedermera meddelar föreskrifter för invärderingen på fonden.

Beträffande anslaget till bidrag till fiskehamnar m. m. framhåller departementschefen att reservationen från budgetåret 1964/65 till utgången av budgetåret 1965/66 ökat med 3,4 milj. kr. till 8,9 milj. kr. Inberäknat det för innevarande budgetår anvisade anslaget om 4,2 milj. kr. uppgår alltså tillgängliga medel till 13,1 milj. kr. Under åberopande härav och då med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 december 1966 en särskild sakkunnig tillkallats för att utreda statsbidragsgivningen till fiskehamnar har departementschefen funnit anslaget för nästa budgetår böra kunna föras upp med endast ett formellt belopp om 1 000 kr.

I motionerna I: 533 och II: 676 har i anledning härav yrkats att under budgetåret 1967/68 2 milj. kr. av reservationsmedlen under detta anslag må disponeras för nya bidrag till byggande av fiskehamnar. Motionärerna erinrar därvid om den utbyggnad av sådana hamnar som avsetts ske enligt en av 1962 års riksdag godtagen femårsplan.

Enligt vad utskottet inhämtat finns emellertid redan medel till angivet belopp disponibla för beviljande av bidrag till de i nämnda plan upptagna hamnarna. Med beaktande härav synes någon särskild åtgärd i frågan från riksdagens sida ej påkallad, varför motionerna avstyrks.

Bidraget till småbåtshamnar slutligen har upptagits med ett belopp av 4 207 000 kr. Över detta anslag avses kollektiv restitution skola ges för erlagd bensinskatt genom att automobilskattemedel disponeras för ändamål som tjänar den mindre sjöfartens intressen.

I anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag har i motionen II: 123 yrkats att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om åtgärder och förslag till 1968 års riksdag om ökat stöd till anläggningar för båtsport m. m. Utskottet får härom anföra följande.

Väsentliga förbättringar i bidragsgivningen på detta område genomfördes vid 1964 års riksdag. Såsom motionären erinrat om har förslag till ytterligare förbättringar härutinnan lagts fram av fritidsutredningen i dess 1966 avgivna slutbetänkande (SOU 1966: 33). Förslagen torde, sedan remissbehandlingen numera avslutats, komma att prövas inom Kungl. Maj:ts kansli. Dessutom må nämnas att frågan om restitution av bilskattemedel till vissa näringsgrenar samt även till båtsporten m. m. torde komma att övervägas inom 1965 års bilskatteutredning. Med hänsyn till vad sålunda anförts har utskottet inte funnit sig kunna biträda motionärens yrkande och avstyrker därför motionen i fråga.

Utskottet tillstyrker de av Kungl. Maj:t gjorda anslagsberäkningarna och har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i sammanhanget anført beträffande verksamhetens inriktning och omfattning under nästa budgetår. Beträffande anslaget till investeringar inom sjöfartsverkets fond har utskottet yttrat sig under punkten 10 i sitt utlåtande nr 9.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må till *Sjöfartsstyrelsen: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 4 462 000 kr.;

II. att riksdagen må till *Fartygsinspektion m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 4 132 000 kr.;

III. att riksdagen må

a) till *Sjösäkerhet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 60 657 000 kr.;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de övergångsanordningar som erfordras i anledning av rationaliseringsåtgärderna inom sjösäkerhet;

IV. att riksdagen må till *Sjömätning m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 6 982 000 kr.;

V. att riksdagen må till *Isbrytning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 17 000 000 kr.;

VI. att riksdagen må till *Underskott vid vissa statliga ham-*

nar och farleder för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.;

VII. att riksdagen må till *Bidrag till fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.;

VIII. att riksdagen må till *Bidrag till småbåtshamnar m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 4 207 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen;

IX. att motionerna I: 533 och II: 676 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

X. att motionen II: 123 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

12:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Administrationskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 9, s. 87 och 88), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsflottans pensionsanstalt: Administrationskostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 1 000 kr.

13:o) **Läkarundersökning av sjöfolk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 13, s. 91), vilket innebär en anslagsminskning med 150 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Läkarundersökning av sjöfolk* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

14:o) **Bidrag till vissa resor av sjöfolk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 14, s. 91), vilket innebär en anslagsminskning med 150 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa resor av sjöfolk* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kr.

15:o) **Avsättning till handelsflottans välfärdsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 15, s. 92), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avsättning till handelsflottans välfärdsfond* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 825 000 kr.

16:o) **Understöd åt skärgårdsrederier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 16, s. 92 och 93), vilket innebär en anslagsökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt skärgårdsrederier m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

17:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 1, s. 94—96), vilket innebär en anslagsökning med 772 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 9 394 000 kr.

18:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 2, s. 96—99), vilket innebär en anslagsökning med 331 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 2 404 000 kr.

19:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 3, s. 99 och 100), vilket innebär en anslagsökning med 147 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Underhåll av materiel m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 857 000 kr.

20:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Nyanskaffning av instrument m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 4, s. 100—102), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Nyanskaffning av instrument m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

21:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 5, s. 102), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 3 100 000 kr.

22:o) **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 6, s. 102—106), vilket innebär en anslagsökning med 497 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut: Väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 6 053 000 kr.

23:o) Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 7, s. 106 och 107), vilket innebär en anslagsökning med 175 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 275 000 kr.

Tekniska institut m. m.

24:o) Statens väginstitut. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 1, s. 109 och 110), vilket innebär en anslagsminskning med 211 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens väginstitut* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 563 000 kr., att avräknas mot automobilskattebidragen.

25:o) Statens väginstitut: Utrustning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 2, s. 111), vilket innebär en anslagsökning med 15 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens väginstitut: Utrustning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 170 000 kr., att avräknas mot automobilskattebidragen.

26:o) Statens geotekniska institut: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 3, s. 111—113), vilket innebär en anslagsökning med 102 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 268 000 kr.

27:o) Statens geotekniska institut: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 4, s. 113 och 114), vilket innebär en anslagsökning med 34 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 279 000 kr.

28:o) Statens geotekniska institut: Uppdragsverksamhet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 5, s. 114), vilket innebär en anslagsökning med 450 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 750 000 kr.

29:o) Statens geotekniska institut: Utrustning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 6, s. 115), vilket innebär en anslagsökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens geotekniska institut: Utrustning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

Diverse

30:o) Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 1, s. 116) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 13 702 000 kr.

31:o) Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer. Kungl. Maj:t har (punkt H 2, s. 116—125) föreslagit riksdagen att till Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 194 000 000 kr.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 205 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sveningsson* (I: 682) och den andra inom andra kammaren av herr *Bengtson* i Solna (II: 516), i vilka hemställts att riksdagen måtte till ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 180 000 000 kr.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 516.

Utskottet. Under förevarande punkt föreslår Kungl. Maj:t att ersättningen till SJ för drift av icke lönsamma järnvägslinjer för budgetåret 1967/68 beräknas till 194 milj. kr. Till grund för beräkningen av ifrågavarande ersättning har legat en inom SJ verkställd redovisning — 1966 års separatredovisning — av det trafiksvaga bannätets driftresultat. Denna redovisning har i likhet med 1963 års redovisning granskats av särskilda sakkunniga inom kommunikationsdepartementet.

För budgetåret 1967/68 har SJ hemställt*om ersättning med 233 milj. kr., varav oförändrat 4 milj. kr. för det inkomstbortfall som uppkommer genom att man vid nedläggning av järnväg övergångsvis tillämpar reducerad taxa för styckeogodssändningar i samtrafik järnväg—bil. De sakkunniga har inte funnit anledning till erinringar mot den vid separatredovisningen till-

lämpade metodiken. Med utgångspunkt från anvisningar, som gavs i propositionen om trafikpolitiken (prop. 1963: 191, SL³ U 1) har de sakkunniga emellertid funnit att vissa bandelar inte bör medräknas i ersättningsunderlaget. För de undantagna bandelarna beräknas underskottet budgetåret 1967/68 bli 31 milj. kr. De sakkunniga föreslår därför, att ersättningen till SJ för drift av icke lönsamma järnvägslinjer för budgetåret 1967/68 utgår med 198 milj. kr. Härtill kommer ersättning med 4 milj. kr. för nedläggning av styckegodsavgifter. Departementschefen har funnit att ersättningen bör utgå med 190 milj. kr. jämte 4 milj. kr. för att kompensera inkomstbortfallet till följd av förenämnda reducering av styckegodstaxan. Vid sin bedömning av ersättningsbeloppets storlek har departementschefen å ena sidan tagit hänsyn till den förbättring i förhållande till separatredovisningen som följer av ett något bättre resultat av nedläggningsverksamheten och av att taxenivån höjts fr. o. m. den 1 januari 1967. Å andra sidan har hänsyn tagits till att en del av kostnaderna för redan nedlagda bandelar faller bort först efter budgetåret 1967/68. Dessa kvardröjande kostnader har nämligen inte beaktats vid 1966 års separatredovisning.

I motionerna I: 682 och II: 516 har hemställts att ifrågavarande ersättning bestäms till 180 milj. kr. Utskottet får med anledning härav anföra följande.

Nu gällande principer för beräkning av ersättning till SJ för drift av icke lönsamma järnvägslinjer godkändes av 1963 års riksdag. Ersättning utgår för täckning av underskott i trafik, som erfordras för att säkra en tillfredsställande transportförsörjning. I enlighet härmed utgår sålunda full ersättning för de kostnader som SJ orsakas i samband med driften av trafiksvaga järnvägslinjer såvida det inte kan anses företagsekonomiskt motiverat att fortsätta driften även om den lämnar visst underskott. Beräkningen av ifrågavarande ersättning för budgetåret 1967/68 har, såsom förut nämnts, grundats på resultatet av 1966 års separatredovisning.

Utskottet anser nu liksom tidigare en minskning av ersättningen till SJ i snabbast möjliga takt som i och för sig angelägen. Utskottet har emellertid i nu förevarande sammanhang inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och avstyrker följaktligen ifrågavarande motioner.

I enlighet med det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 682 och II: 516, till *Ersättning till statens järnvägar för drift av icke lönsamma järnvägslinjer* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 194 000 000 kr. .

32:o) Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer. Kungl. Maj:t har (punkt H 3, s. 125 och 126) föreslagit riksdagen att till Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer för budget-

året 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 6 900 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Strandberg* och fröken *Stenberg* (I: 334) och den andra inom andra kammaren av herr *Petersson m. fl.* (II: 420), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att Kungl. Maj:ts kungörelse den 7 maj 1965 (nr 201) blir föremål för översyn före höstsessionen vid innevarande års riksdag;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Torsten Andersson m. fl.* (I: 408) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i *Kärby m. fl.* (II: 517), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta 1. att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att statsbidrag för drift av icke lönsamma busslinjer medgives med två kronor och 50 öre per vagnmil bidragsgrundande trafikarbete fr. o. m. kalenderåret 1968, 2. att till Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 8 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen samt 3. att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om översyn av reglerna för ersättning av statsmedel till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna I: 334 och II: 517.

Utskottet. Under förevarande punkt föreslår Kungl. Maj:t att för ifrågavarande ändamål anvisas ett anslag av 7 milj. kr., vilket innebär en uppräkning med 100 000 kr. i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget. I motionerna I: 334 och II: 420 har, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om översyn före höstsessionen vid innevarande års riksdag av bestämmelserna om statsbidrag till ifrågavarande busstrafik. Vidare har i motionerna I: 408 och II: 517 yrkats att riksdagen måtte besluta dels att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att statsbidrag för drift av icke lönsamma busslinjer medgives med 2 kr. 50 öre per vagnmil bidragsgrundande trafikarbete fr. o. m. kalenderåret 1968, dels att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 8 milj. kr., dels ock att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om översyn av reglerna för statsbidrag till driften av icke lönsamma busslinjer. Utskottet får med anledning härav anföra följande.

Efter framställning av Svenska omnibusägareförbundet har Kungl. Maj:t genom beslut den 13 januari 1967 uppdragit åt statens biltrafiknämnd att närmare undersöka huruvida och i vilken mån den ekonomiska utveck-

lingen av busslinjetrafiken kan anses nödvändigöra en ändring av bidragsgivningen samt att till Kungl. Maj:t i samband med framställning om anslag för budgetåret 1968/69 redovisa sina överväganden i ämnet. Utskottet finner på grund härav motionärernas yrkanden om översyn av bidragsreglerna redan tillgodosedda och avstyrker därför motionerna, såvitt nu är i fråga.

Av samma skäl avstyrker utskottet det i motionerna I: 408 och II: 517 framförda yrkandet om statsbidrag med 2 kr. 50 öre per vagnmil bidragsgrundande trafikarbete fr. o. m. kalenderåret 1968.

Vad slutligen angår yrkandet om en medelsanvisning av 8 milj. kr. till ifrågavarande ändamål vill utskottet framhålla att ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer utgår i efterskott för kalenderår. Anslaget för budgetåret 1967/68 avser sålunda bidrag till trafiken under kalenderåret 1967. Medelsbehovet för nämnda budgetår påverkas sålunda inte av den beslutade höjningen av fordonsskatten från kalenderåret 1968, vilket motionärerna felaktigt synes ha utgått från. Då utskottet inte funnit anledning till erinran mot den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen avstyrker utskottet följaktligen motionerna I: 408 och II: 517, såvitt de avser medelsanvisning för budgetåret 1967/68.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 334 och II: 420 samt motionerna I: 408 och II: 517, samtliga motioner såvitt de avser översyn av reglerna för statsbidrag till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

II. att motionerna I: 408 och II: 517, såvitt de avser skrivelse till Kungl. Maj:t om statsbidrag med 2 kr. 50 öre per vagnmil bidragsgrundande trafikarbete fr. o. m. kalenderåret 1968, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 408 och II: 517, såvitt nu är i fråga, till *Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

33:o) *Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 5, s. 127—129), vilket innebär en anslagsökning med 4 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 87 000 000 kr., därav 2 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

34:o) **Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 6, s. 129 och 130), vilket innebär en anslagsökning med 165 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 011 000 kr.

35:o) **Viss beredskapsutrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 7, s. 130 och 131), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Viss beredskapsutrustning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr.

36:o) **Beredskap för civil luftfart.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 8, s. 131), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Beredskap för civil luftfart* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr.

37:o) **Ersättning för viss rundradioverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt H 9, s. 131 och 132) föreslagit riksdagen att till Ersättning för viss rundradioverksamhet för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 26 850 000 kr.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 25 100 000 kr.

Utskottet. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 9 för innevarande år har utskottet under punkten 3, avseende televerkets anslagsbehov för nästa budgetår, även tagit ställning till sättet för bestridande av de med här ifrågavarande anslag avsedda kostnaderna samt behandlat vissa motionsledes framförda yrkanden. Utskottet har i förevarande sammanhang icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av medelsbehovet under anslaget och hemställer följaktligen,

att riksdagen må till *Ersättning för viss rundradioverksamhet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 26 850 000 kr.

Behandlade och uppskjutna frågor

38:o) **Behandlade frågor.** Beträffande punkterna A 1—A 4 avseende kommunikationsdepartementet m. m. har utskottet yttrat sig i utlåtandet nr 30, varom utskottet velat här

erinra.

39:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet avger särskilda utlåtanden beträffande Kungl. Maj:ts under följande punkter framlagda förslag, nämligen

punkten B 1: Statens vägverk: Förvaltningskostnader,
punkten C 1: Trafiksäkerhetsmyndighet m. m.,
punkterna D 10—D 12: Statens sjöhistoriska museum,
punkten F 1: Plan- och byggnadsväsendet,
punkten H 4: Driftbidrag till luftfartsverket,
vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 31 mars 1967

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit
från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Fritz Persson,
Harry Carlsson, Söderberg, Ottosson, Mårtensson, Bertil Petersson, Herbert
Larsson, Hjorth, Strandberg, Sundin, Schött, Nyman och Harald Pettersson;
samt
från andra kammaren: herrar Karlsson i Olofström, Blidfors, Ståhl,
Mattsson, Turesson, Lindholm, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Kärby,
Nelander, Fagerlund, Blomkvist, Lindahl, Svanberg och Petersson.

Reservationer

1) vid *punkten 3* (Allmän översikt över beräkningen av väganlagen m. m. Anslagen till vägunderhåll och vägbyggnader)

a) av herrar *Sundin, Harald Pettersson, Mattsson* och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 531 och II: 672, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 9, som börjar med »Då utskottet» och slutar med »ifrågavarande motioner», bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar helt den uppfattning motionärerna därvid gett uttryck åt. De senaste årens eftersläpning i vägupprustningen får sålunda ofrånkomligen negativa konsekvenser för näringslivet i form av försummade kostnadsbesparingar liksom för den eftersträlvade förbättringen av trafik-säkerheten. Särskilt inför den förestående omläggningen till högertrafik måste allvarligt beklagas att vägupprustningen eftersatts. Med beaktande av det anförda och under hänvisning jämväl till övriga av motionärerna anförda skäl vill utskottet därför framhålla nödvändigheten av att vid budgetarbetet i Kungl. Maj:ts kansli inför budgetåret 1968/69 utrymme skapas för en kraftig ökning i vägupprustningen i enlighet med syftet i gällande vägplan.»

dels ock utskottets hemställan under X. bort ha följande lydelse:

»X. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 531 och II: 672, i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anført rörande nödvändigheten av att vid budgetarbetet i Kungl. Maj:ts kansli inför budgetåret 1968/69 utrymme skapas för en kraftig ökning i vägupprustningen;»

b) av herr *Ståhl*.

c) av herr *Nelander*.

d) av herrar *Ottosson, Strandberg, Schött, Turesson* och *Petersson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 295 och II: 373, och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 9, som börjar med »Senast vid» och slutar med »aktuella motionerna», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet finner i likhet med motionärerna lånefinansieringen utgöra ett nödvändigt komplement till direktfinansieringen om det skall bli möjligt att ge vägnätet en standardhöjning som tillfredsställande uppfyller kraven på transportekonomi och trafiksäkerhet.

Det torde därför snarast böra utredas i vilken utsträckning de direkta automobilskattemedlen kan reduceras, om ett lånefinansieringssystem för motorvägar, tunnlar och storbroar införs i stället för direktfinansiering.

Beträffande vissa större väg- och broföretag är intresset för deras tillkomst så stort att trafikanterna är beredda att genom avgiftsbeläggning bekosta anläggningarnas tillkomst. Det kan knappast resas några invändningar häremot från vare sig sakliga eller principiella synpunkter. Den trafik som är villig att underkasta sig ett speciellt avgiftssystem för att få sitt trafikledsbehov snabbt tillgodosett kan antagas ha sådan nytta av anläggningen att avgifterna har mindre betydelse.

Utskottet vill i anslutning härtill erinra om att med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande chefen för finansdepartementet under 1965 tillkallat särskilda sakkunniga med uppgift att verkställa översyn av vägtrafikbeskattningen och därmed sammanhängande frågor. I direktiven angavs som utgångspunkt för utredningsarbetet att kostnaderna för vägväsendet och vägtrafikväsendet, liksom nu i princip är fallet, skall bäras av vägtrafiken. Att bestämma dessa kostnader syntes emellertid vara förenat med flera djupgående problem av ekonomiskt och trafikpolitiskt slag. För att lösa dessa problem har chefen för kommunikationsdepartementet tillsatt en särskild expertundersökning, där utredningen bl. a. enligt direktiven har att pröva vilka kostnader för det allmänna som bör hänföras till vägtrafiken. Även frågan hur dessa kostnader lämpligen bör fördelas på olika trafikantkategorier skall övervägas av utredningen.

Det vore enligt utskottets uppfattning värdefullt om direktiven till dessa utredningar kompletterades på sådant sätt att även frågan om en framtida avgiftsfinansiering ingående kunde prövas, eller, om så inte skulle anses lämpligt, att en ny utredning tillsätts för att ingående pröva denna fråga.»

dels ock utskottets hemställan under XI. bort ha följande lydelse:

»XI. att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 295 och II: 373, i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anfört beträffande utredning av frågan om låne- och avgiftsfinansiering av väg- och brobyggnader;»

2) vid *punkten 32* (Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer) av herr *Strandberg*.